

Bilješka.— Premda se u gornjoj presudi radi o prijevozu ribe, ipak je sud u njoj zauzeo nekoliko stajališta koja su načelne prirode. Ta stajališta jesu: a/ nemogućnost dokazivanja svjedocima stanja robe primljene na prijevoz bez odgovarajuće opaske u teretnici; b/ odgovornost broдача za održavanje u ispravnom stanju instalacija na brodu određenih za smještaj tereta; c/ odgovornost broдача za pravilno slaganje tereta i poduzimanje mjera za njegovo očuvanje, i d/ granice odgovornosti broдача. Što se tiče stajališta za tačke navedene pod b/ i c/ čini nam se da je sud potpuno pravilno ocijenio stvar. Medjutim, mislimo, da se može jednako opravdano prigovoriti rješenju za pitanje a/ i d/. Nemogućnost dokazivanja svjedocima protivi se temeljnim načelima našeg građanskog sudskog postupka, a ograničenje odgovornosti na svaku pojedinu tunu, kako je to sud u gornjoj presudi izveo, čini nam se više nego nategnuto. Bez obzira kako je broдар naveo u teretnici količinu ribe, nesumnjivo je da se radilo o težinskim tonama. Skrećemo pažnju naročito na ovo zadnje pitanje, jer bi se broдари, inače, mogli naći u vrlo nezgodnom položaju i u drugim sličnim teretima, pa je potrebno da kod ispunjavanja teretnice osobitu pažnju posvete činjenici da se roba primala po toni, ili nekoj drugoj većoj jedinici mjere.

B.J.

OKRUŽNI SUD, Genova

Presuda od 15. III 1960.

Hasim C. Nardin c/a Consorzio Carbonifero
Italiano S.p.A. i S.A.I.C.I.E.

Promjena luke ukrcaja - Broдар nema prava na dodatnu vozarinu ako je brod devirao s puta radi pomanjkanja goriva

Stranke su sklopile ugovor o prijevozu nafte, koju je trebalo ukrcati u Odesi. Medjutim, kada je brod ušao u Crno more i uputio se prema Odesi, broдар i naručitelj su se sporazumjeli da će se nafta, mjesto u Odesi, ukrcati u Batumu, a da će za tu devijaciju broдар imati pravo na dodatnu vozarinu. Broдар je u tom smislu dao shodna naredjenja zapovjedniku broда. Zapovjednik pak, nakon što je 5 sati plovio prema Batumu, ustanovio je da neće imati dovoljno goriva do te luke, i nakon dobivenog ovlaštenja od broдача, brod je uputio u Odesu radi nadopune goriva. U Odesi je zapovjednik, na svoju ruku, ukrcao teret nafte, koja je doduše bila određena za istog naručitelja—primaoca, ali je ta partija tereta, prema dispoziciji naručitelja, morala biti ukrcana na jedan drugi brod.

Brodar tuži naručitelja za isplatu iznosa koji odgovara visini troškova koje je brod imao što je 5 sati plovio prema Batumu, a uz to traži i naknadu štete prekostojnica od dana i pol koje je brod utrošio u Odesi.

Sud je odbio zahtjev tužbe u cijelosti.

Stranke su sklopile novaciju na prije zaključeni ugovor, po kojoj se brodar obvezao staviti brod na raspolaganje za ukroaj u drugoj luci, a ne u onoj koja je bila originalno ugovorena. Za ovu novaciju brodar je imao pravo na naknadu vozarine. U toj vozarini su morali biti uključeni svi troškovi koji su naknadno nastali za vozara, pa tako i troškovi za gorivo. Do izvršenja novacije nije došlo, i to isključivo krivnjom zapovjednika broda. Zapovjednik je bio u prvom redu dužan, čim je dobio nalog da se uputi u Batum, utvrditi koliko ima goriva na brodu, a ne tome pristupiti nakon što je plovio prema Batumu 5 sati. Kada se brod opskrbio gorivom u Odesi, zapovjednik je bio dužan otploviti za Batum, a ne samovoljno ukrcati drugi teret. Na ovaj način proizlazi da do izvršenja novacije u stvari nije ni došlo. Niti okolnost da je teret bio odredjen za istog naručitelja-primaoaca ne može ništa izmijeniti. Kad nije došlo do izvršenja novacije, brodar nema prava zahtijevati one iznose koji bi mu inače pripadali da je izvršio naknadno sklopljeni ugovor. Dapače, kaže sud, postoje svi dobri razlozi za zahtjev naručitelja prema brodaru za naknadu štete, koju je naručitelj ovakvim djelovanjem brodarevog zapovjednika eventualno pretrpio.

/Dir.mar.1960, III-IV, str.536-539/

B.J.

ARBITRAŽNA KOMORA, Marseille

Odluka od 30.VII 1960.

Cie Franco-Indochinoise c/a Abouaf

Kupoprodaja CIF - Nedostatak ugovorenog kvaliteta robe daje pravo na bonifikaciju, a ne na razrješenje ugovora

Stranke su ugovorile CIF kupoprodaju. Na odredištu je kupac utvrdio da roba ne odgovara ugovorenom kvalitetu, te je raskinuo ugovor, a robu prodao na javnoj dražbi. Kupac traži da arbitraža obveže prodavaoca da mu - obzirom da je ugovor raskinut - naknadi štetu u razlici cijene koju je platio za robu i iznosa dobivenog prodajom robe na javnoj dražbi. Arbitraža je ovaj zahtjev odbila, smatrajući da kod CIF kupoprodaje nedostatak kvaliteta dobavljene robe kupcu daje samo pravo na bonifikaciju, a tek iznimno iz opravdanih razloga na raskid ugovora. U ovom sporu to je tim jasnije što su stranke u ugovoru navele klauzulu prema kojoj "kupac ne će moći u nijednom slučaju odbiti preuzimanje robe zbog nedostatka u kvalitetu, ili drugim ugovorenim uvjetima, a sve se njegovo pravo ograničava na traženje bonifikacije putem arbitraže.

/DMF 1960, str. 373/

B.J.